

Vértessomlói Kegytemplom

Vértessomló Komárom-Esztergom megyében, a Vértes hegység északnyugati lejtőinek előterében a Nagy-Somló (330m) lábánál, Tatabányától 15 km-re fekszik.

A festői környezetben elterülő, 1368 lélekszámú település, már a római korban is lakott hely volt.

A németek letelepedése idején egy düledező erdőszéli kápolna állt a mai község Várgesztes felőli végében, mellette magányos remete élt.

Esterházy gróf látva a németek vallásosságát, illetve maga is vallásos neveltetésben részesült, nagobbíttatta, bővítette a romos kápolnát. Ez az építkezés az 1735-1738 között folyt. Oly remekül márványoztatta, hogy a városi nagytemplomok megirigyelhették. 1875-ben a különböző korokban épült részeket egy magasságra emelték, s készült el egy egységes szerkezetű barokk stílusú templom.

A község legfontosabb nevezetessége a huszártornyú római katolikus kegytemplom, amely műemléki védelem alatt áll.

Vértessomlón legendák élnek arról, miért áll a templom a településen kívül, s miként került a kegykép ide. Az idősek azt mesélték, hogy egy pásztor találta meg a Szűzanya festményét egy fára akasztva, és sajnálta ott hagyni. Így bevitte a faluba a kápolnába. Másnap ismét a megszokott útvonalon terelgette a nyáját, s nagyon elcsodálkozott, mikor a képet újból a fán látta. Megint leemelte, és bevitte a községbe. Mindez harmincszor is megtörtént, ezért megfogadták, hogy fa közelében kell templomot emelni a képnek. Ez a legenda máig fenn maradt, holott tudjuk, hogy a kápolna jóval később épült mint a templom.

A szentély formája és az a tény, hogy a templombelső szinteltolással magasabb tőle, arra engednek következtetni, hogy a vértessomlói búcsújáró kegytemplom eredetileg egy Árpád korban épült kápolna volt, ám bizonyítékot csak régészeti ásatások nyújtanának.

A templombelső tatabányai Schwaiger Antal szobrai díszítik, oltárképe a bécsi kapucinusok által őrzött Mária kegykép másolata. Ennek a kegyképnek köszönhető, hogy a templom búcsújáró hely lett.

A templom búcsúját július 2-án tartjuk, Sárlos Boldogasszony ünnepén. Ma is sok zarándok látogat Vértessomlóra, vigaszt keresve Máriánál.